

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/115/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120010504
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6120010504.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka LL.M., a sudcov Mgr. Jána Bednára a JUDr. Jozefa Mikluša v trestnej veci obžalovaného N. D., na verejnom zasadnutí dňa 1. decembra 2020, stíhaného pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o odvolaní Okresného prokurátúra Banská Bystrica proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5T/21/2020 zo dňa 17.08.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5T/21/2020 zo dňa 17.08.2020 bol obžalovaný N. D., uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v období do 05. 11. 2019, v byte na X. Poschodí na adrese D. XXXX/XX v H. H., pod vplyvom alkoholu opakovane, prevažne verbálne a aj fyzicky napádal svoju matku I. D., nar. XX. XX. XXXX a to takým spôsobom, že vyvolával hádky kvôli peniazom na alkohol a cigarety, pričom keď mu menovaná odmietala dať peniaze, tak jej vulgárne nadával a povedal jej „bodaj by si zdochla“, vyhrážal sa jej zabitím, čo u nej vyvolávalo pocit strachu a stresu, pričom ju za uvedené obdobie najmenej dvakrát fyzicky napadol chytaním rúk za predlaktia, chytaním za krk, trasením tela, ťahaním za vlasy a strkaním, pričom ju dňa 05. 11. 2019 v čase okolo 10:30 hod. po predošlej hádke, kedy jej vulgárne nadával, fyzicky napadol, a to tak, že ju chytil rukami zozadu za krk a vlasy, mykal ňou, a keď sa snažila brániť, tak jej chytil ruky a mykal ňou, čím jej spôsobil pomliaždenie krku ľahkého stupňa s krvnými podliatinami, dve tržné povrchové rany na koži na krku a pomliaždenie hornej časti ľavého hrudníka ľahkého stupňa s krvnou podliatinou, ktoré zranenia si nevyžiadali liečenie, čím týmto svojim konaním menovanej opakovane spôsobil psychické aj fyzické utrpenie.

Za to bol obžalovaný N. D. odsúdený podľa § 208 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., k trestu odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., mu súd výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil a zároveň uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák., mu ustanovil skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov. Podľa § 51 ods. 4 Tr. zák., súd obžalovanému uložil povinnosť podľa svojich možností a schopností sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. súd uložil obžalovanému protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obžalovanému povinnosť uhradiť poškodenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni a. s., škodu vo výške 2495,46 eur.

Proti citovanému rozsudku podala dňa 18.8.2020 intervenujúca prokurátorka odvolanie do výroku o vine a treste v neprospech obžalovaného, ktoré dňa 29.10.2020 písomne odôvodnila. V podanom odvolaní uviedla, že sa nestotožňuje so záverom okresného súdu uvedeného v napadnutom rozsudku. V ďalšom poukázala na výpoveď poškodenej I. D., keď uviedla, „že býva so synom v byte na D. ulici v H. H.. Stará sa o ňu syn a suseda. Syn je na polovičnom invalidnom dôchodku. Pamätá si, že on ako chlapec začal mať problémy s alkoholom. Keď mu chýbali peniaze, tak hrešil, že ona chce len peniaze a keď mu ich nechcela dať, tak jej ich ukradol. Bez toho aby sa opýtal, tak si peniaze vzal. Tiež jej veľmi škaredo nadával, napr. kurva. Horšie nadávky uvádzať nechcela. Keď jej nadával, cítila sa zle. Aj sa ho bála, lebo by ju bol udrel. Keď od nej žiadal peniaze, tak mu povedala, že aj bez peňazí je zle aj s peniazmi. Ak mu nechcela dať peniaze, tak jej niekedy povedal, že ju udrie. Ďalej vypovedala, že ju syn aj udrel rukou po chrbte a po hlave a stalo sa to niekoľkokrát. Tiež vtedy kričala o pomoc. Vtedy tam bol aj susede, ktorý je policajtom. Viackrát sa stalo, že jej syn nadával a udrel ju, aj niekoľkokrát za mesiac. Stalo sa, že aj každý deň nadával. Potom od nej chcel, aby mu prepáčila. Ona sa bála, že by jej mohol vážne ublížiť a preto čušala. Vie, že susedia volali aj policajtov. Keď ju udrel, bol niekedy opitý a niekedy triezvy. Ten posledný deň k nej prišiel a udrel ju po chrbte. Povedala mu, že ona ho nebije, i keď je jeho matka, ale on ju bije a je jej syn. Nikdy ju ale neudrel nejako veľmi silno. V ten posledný deň ju udrel viackrát a dá sa povedať, že ju bil. Myslí si, že to bolo aj niekoľko minút. Vie, že potom suseda volala políciu. Sused mu tiež dohovára, že či ju za to bije, že ho ona chová a všetko mu dáva. Peniaze mala ona odložené v peňaženke, ale aj v banke. Teraz keď je v DSS, tak sa k nej syn správa dobre a chodí ju skoro každý deň navštevovať. Tiež jej povedal, že mu je ľúto, čo sa stalo. Prokurátorka ďalej uviedla, že v zázpisnici o trestnom oznámení poškodenej uviedla, že posledných 5 rokov žila v strachu a v strese z toho, že syn stále pil, chodil domov opitý a bol vtedy nepríjemný a v takom stave jej stále nadával. Viackrát ju udrel. Skutočnosti týkajúce sa dlhotrvajúceho protiprávneho správania sa obžalovaného voči poškodenej vyplývajú aj z výpovedí svedkov na hlavnom pojednávaní. Vyslovila názor, že nedošlo k takej zmene okolností a výpovedí, ktoré by odôvodňovali miernejšie právne posúdenie konania obžalovaného, ako bolo v podanej obžalobe. Záverom poukázala na to, že prípady domáceho násillia majú špecifickú povahu a je potrebné ich vnímať veľmi citlivo. Často krát jediným dôkazom, o ktorý je možné sa oprieť je výpoveď poškodenej osoby, ktorá je v prípade trestného činu týrania buď blízka alebo zverená osoba, teda osoba, ktorá má v páchatelovi trestnej činnosti blízky citový vzťah, resp. je na neho odkázaná. V danom prípade ale bola táto výpoveď podporená aj výpoveďami ďalších svedkov. Navrhla, aby odvolací súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v nadväznosti na § 322 ods. 1 Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec Okresnému súdu Banská Bystrica, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Prokurátorka krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrvala na podanom odvolaní. Poukázala na výpoveď svedkyne I. z ktorej vyplýva, že obžalovaný sa konania voči poškodenej dopúšťal minimálne 2 - 3 roky pred posledným atakom, tieto skutočnosti vyplývajú aj z výpovede svedka H., ktorý toto uviedol na otázku vyšetrovateľa. Pokiaľ ide o skutok ako ho upravil súd prvého stupňa, s týmto sa nestotožňuje, pretože z neho nie je zrejmé, v akom období malo dochádzať ku konaniu obžalovaného.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za objektívny, správny a zákonný. Súd prvého stupňa dostatočným spôsobom posúdil skutkový stav veci. Pokiaľ by aj odvolací súd vrátil vec súdu prvého stupňa na nové konanie, má za to, že by nebolo možné dosiahnuť iný skutkový stav veci. Nestotožňuje sa s odkazom na výpovede svedkov, na ktoré poukázala prokurátorka, pretože z výpovedí svedkov vyplýva, že ide o sprostredkované informácie. Navrhol odvolanie prokurátorky zamietnuť v zmysle § 319 Tr. por.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu vyslovil súhlas s návrhom svojho obhajcu.

Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por..

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť

napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolania prokurátora nie je dôvodné.

Krajský súd v rámci preskúmvacej činnosti zistil, že na Okresný súd Banská Bystrica bola na obžalovaného N. D. podaná obžaloba Okresnej prokuratúry Banská Bystrica sp. zn. 1 Pv 390/19/6601-42 zo dňa 26.6.2020, pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že v období od roku 2014 do 05.11.2019, v pravidelných intervaloch s týždenným časovým odstupom, v byte na X. poschodí na adrese D. XXXX/XX v H. H., pod vplyvom alkoholu opakovane, prevažne verbálne a aj fyzicky napádal svoju matku I. D., nar. XX.XX.XXXX, a to takým spôsobom, že vyvolával hádky kvôli peniazom na alkohol a cigarety, pričom keď mu menovaná odmietala dať peniaze, tak jej vulgárne nadával, a povedal jej „bodaj by si zdochla“, vyhrážal sa jej zabitím, čo u nej vyvolávalo pocit strachu a stresu, pričom ju za uvedené obdobie najmenej dvakrát fyzicky napadol chytaním rúk za predlaktia, chytaním za krk, trasením tela, ťahaním za vlasy a strkaním, pričom ju dňa 05.11.2019 v čase okolo 10:30 hod. po predošlej hádke, kedy jej vulgárne nadával, fyzicky napadol, a to tak že ju chytil rukami zozadu za krk a vlasy, mykal ňou, a keď sa snažila brániť, tak jej chytil ruky a mykal ňou, čím jej spôsobil pomliaždenie obidvoch horných končatín ľahkého stupňa s krvnými podliatinami, pomliaždenie krku ľahkého stupňa s krvnými podliatinami, dve tržné povrchové rany na koži na kru a pomliaždenie hornej časti ľavého hrudníka ľahkého stupňa s krvnou podliatinou, ktoré zranenia si nevyžiadali liečenie, čím týmto svojim konaním menovanej opakovane spôsobil psychické aj fyzické utrpenie.

Z odvolania prokurátora a z jeho vyššie citovaných dôvodov vyplýva, že prokurátor v dôvodoch odvolania proti napadnutému rozsudku okresného súdu namieta správnosť postupu okresného súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, na základe ktorého hodnotenia dôkazov okresný súd dospel k nesprávnemu záveru, že nebolo dokázané, že skutok bol páchaný po dlhší čas.

Pokiaľ prokurátor namieta hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa, tak odvolací súd v tomto smere pripomína, že v súčasnej trestnoprávnej teórii a praxi platí neprekročiteľná zásada, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por., teda že vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivou i v ich súhrne a vzájomných súvislostiach a pokiaľ urobil logicky odôvodnené skutkové zistenia, nemôže odvolací súd vstupovať do tohto hodnotenia dôkazov a nariadiť súdu nižšieho stupňa k akým záverom má dospieť. Hodnotenie dôkazov je totiž výsostným právom súdu prvého stupňa, ktorý dôkazy vykonáva. Na základe týchto úvah možno potom vysloviť, že ak prvostupňový súd dospeje k určitému záveru a tento záver je výsledkom logického konania a uvažovania, nemožno mu potom vytknúť žiadne pochybenie. Z napadnutého rozsudku je totiž zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa riadil pri vyhodnotení vykonaných dôkazov. Odvolací súd v prejednávanej príhode dospel k záveru, že súd prvého stupňa jednotlivé dôkazy, o ktoré sa vo svojom rozhodnutí oprel, napriek výhradám odvolávateľa, riadne vyhodnotil a vysporiadal sa so všetkými podstatnými skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu vykonaného dokazovania a postupoval v dokazovaní v súlade s vyššie zmieneným ustanovením Trestného poriadku.

Odvolací súd opätovne konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu je zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obžalovaného zo spáchania žalovaného skutku. Súd prvého stupňa pri dodržaní procesného postupu a taktiež rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania, na hlavnom pojednávaní v rámci dokazovania vykonal výsluch obžalovaného, svedkov Y. Y., W. C., V. F. I., znalca I. I. G. k znaleckému posudku z odvetvia psychiatrie, pomocou technického zariadenia oboznámil zvukovo obrazový záznam z výsluchu poškodenej I. D., so súhlasom obžalovaného prečítal zápisnicu o výsluchu svedkyne - poškodenej N. Z. D. a I. N. Y., svedkov I. C. a I. Y. C.. Ďalej prečítaním oboznámil znalecký posudok č. 142/2019 z odvetvia súdne lekárstvo, záznam znaleckého skúmania, úmrtný list poškodenej I. D., prepisy hovorov na tiesňovú linku a ďalšie listinné dôkazy založené v trestnom spise. Okresný súd takýto súhrn dôkazov vyhodnotil jednotlivou i v ich súhrne správne. Jeho rozhodnutie zodpovedá všetkým hľadiskám, obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por..

Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa je zistiteľné, že obžalovaný popiera spáchania žalovaného skutku. Zo žalovaného skutku ho podľa prokurátora majú usvedčovať poškodená I. D. (matka obžalovaného) a svedkovia Y. Y., W. C. a V. F. I..

Keďže poškodená I. D. v priebehu prípravného konania zomrela, súd na hlavnom pojednávaní musel vychádzať z jej výpovede z predsúdneho konania. Poškodená I. D. v procesnom postavení svedka v prípravnom konaní potvrdila, že ju syn (obžalovaný) pod vplyvom alkoholu opakovane, prevažne verbálne a aj fyzicky napádal. Z jej výpovede však nie je zistiteľné od akého obdobia k takémuto konaniu so strany obžalovaného malo dochádzať, pričom vyšetrovatelka v tomto smere poškodenej ani nepoložila otázku. Pokiaľ prokurátorka v podanom odvolaní v tomto smere poukazuje na trestné oznámenie poškodenej, tak odvolací súd k tomu poznamenáva, že tento dôkaz na hlavnom pojednávaní súdu prvého stupňa nebol vykonaný, pričom prokurátorka v obžalobe a ani na hlavnom pojednávaní jeho vykonanie nenavrhol, preto v tomto štádiu konania nie je možné na neho prihliadať (§ 2 ods. 19 Tr. por.), a to za situácie, keď poškodená k okolnostiam trestného oznámenia ani nebola vypočutá.

Pokiaľ ide o výpovede svedkov Y. Y., W. C. a V. F. I., ani z ich výpovedi nie je možné bližšie ustáliť od akého obdobia, resp. v ktorom časovom období posledných piatich rokov malo dochádzať zo strany obžalovaného spôsobovaniu fyzického a psychického utrpenia poškodenej. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že na hlavnom pojednávaní boli výsluchy svedkov predovšetkým zamerané na posledné obdobie.

Na základe vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní možno objektívne ustáliť že od presne nezisteného obdobia do 05. 11. 2019 obžalovaný konal spôsobom v uvedenom v skutkovej vete výroku napadnutého rozsudku. Aj odvolací súd dospel k záveru, že nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obžalovaný po dlhší čas spôsoboval utrpenie svojej matke, resp. konanie obžalovaného bolo v období posledných piatich rokov trvalého charakteru, tak ako uvádza obžaloba. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že na to, aby bolo možné konštatovať u súdeného zločinu, že páchatel páchal trestný čin po dlhší čas v zmysle § 138 písm. b) Tr. zák., je vždy potrebné posudzovať intenzitu, akou došlo k naplneniu znakov uvedeného trestného činu, čo znamená, že nie vždy aj dlhšie časové obdobie páchania skutku bude odôvodňovať použitie uvedenej právnej kvalifikácie, taktiež je potrebné skúmať častosť útokov a konkrétne obdobie, kedy mal páchatel konať spôsobom uvedenom v ustanovení § 208 Tr. zák.

Za danej dôkaznej situácie je aj z pohľadu krajského súdu v posudzovanej veci dôvodný záver, že nebolo preukázané, že skutok stal v rozsahu naplnenia znakov skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák., ako sa domáha odvolateľ. V prejednávanej veci boli využité všetky dostupné možnosti na zistenie skutkového stavu veci, a to nielen v prospech, ale aj v neprospech obžalovaného, nie je možné už objektívne vykonať ďalšie dôkazy (pričom prokurátor v tomto smere ani nenavrhol doplniť dokazovanie), ktoré by usvedčovali obžalovaného zo spáchania stíhaného skutku, a to v celom rozsahu uvedenom v obžalobe okresného prokurátora.

Na základe uvedeného sa preto odvolací súd stotožnil s postupom okresného súdu, keď konanie obžalovaného na rozdiel od obžaloby kvalifikoval ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Pochybenia, ktoré by bolo možné napraviť z podnetu podaného odvolania nezistil krajský súd ani vo výroku o treste. Okresný súd aj v tomto smere svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil. Je nepochybné, že pri rozhodovaní o treste vychádzal zo zákonných kritérií uvedených v § 34 ods. 1 Tr. zákona a pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu v ustanovení § 34 ods. 4 Tr. zákona. Uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby v trvaní troch rokov s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom na dobu piatich rokov, so stanovenou povinnosťou preukázateľne uchádzať o zamestnanie, za súčasného uloženia ochranného opatrenia v podobe ochranného protialkoholického liečenia, podľa názoru odvolacieho súdu, splní svoj účel sledovaný Trestným zákonom. Takto uložený trest zodpovedá zásadám ukladania trestov ustanoveným v § 34 a § 38 Trestného zákona a takýto postih páchatel'a je adekvátny, zodpovedá požiadavkám zabezpečenia generálnej i individuálnej prevencie.

Odvolací súd nezistil pochybenie ani vo výroku, ktorým okresný súd obžalovanému podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil ochranné ambulantné protialkoholické liečenie, pretože znaleckým posudkom bol u obžalovaného konštatovaný syndróm závislosti od alkoholu a znalec mu navrhol uložiť ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Zákonu zodpovedá aj výrok o náhrade škody, nakoľko poškodená Všeobecná zdravotná poisťovňa, si riadne a včas uplatnila nárok na náhradu škody, škoda bola verifikovaná vykonaným dokazovaním.

Na základe uvedených skutočností má krajský súd za to, že prvostupňový súd rozhodol správnym a zákonným spôsobom a preto odvolanie prokurátora v zmysle ustanovenia § 319 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.